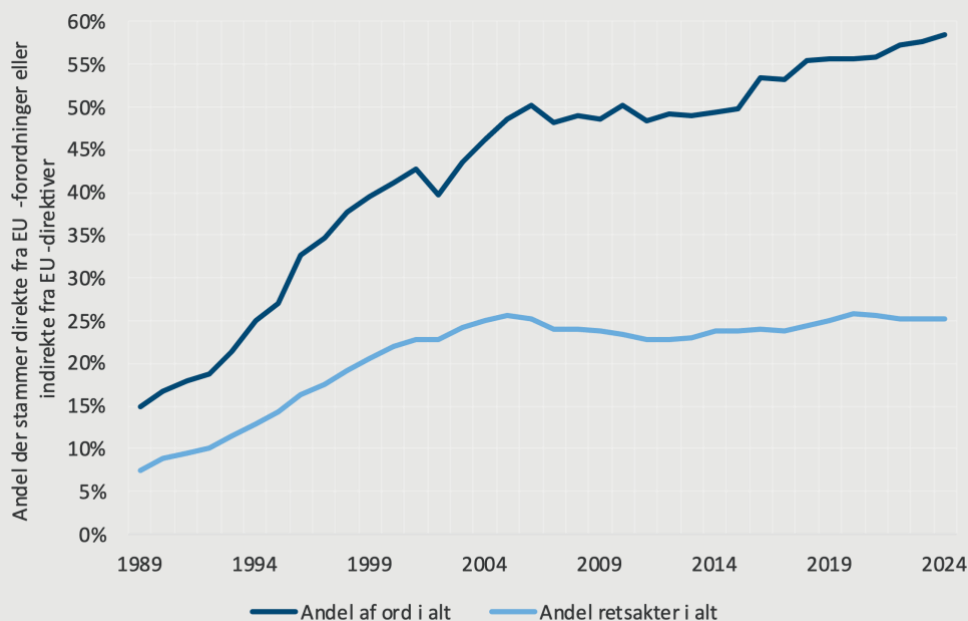


Knap seks ud af ti gældende regler i Danmark er kommet via EU. Enten direkte gennem EU's forordninger eller indirekte via EU's direktiver. I alt er den samlede regelmængde gældende i Danmark mere end firedoblet siden 1989, så der i dag er 35 mio. ord, der regulerer danskernes hverdag. Hver fjerde af de gældende retsakter er EU-forordninger eller love, der implementerer EU-direktiver.

- De seneste 35 år er regelmængden i Danmark steget med 26,7 mio. ord (315%). Fra 8,5 mio. ord i 1989 til 35,2 mio. ord i 2024.
- Over halvdelen (60% – 16,0 mio. ord) af væksten er kommet via EU's forordninger, der har umiddelbar retsvirkning. 12% (3,3 mio. ord) er kommet via implementering af direktiver, som kræver omsætning til national lovgivning for at have retsvirkning.
- På trods af markant stigning i regulering via direktiver og forordninger, har vi ikke set et fald i den regulering, der udspringer af det danske folketings eget initiativ. Analysen viser, at 28% af stigningen (7,4 mio. ord) udspringer fra rent dansk initiativ. Øget EU-regulering kunne ellers tilsiage behov for tilsvarende mindre dansk regulering.
- Analysen viser, at EU har markant indvirkning på gældende regulering i Danmark. Man kan dog ikke konkludere, at der ville have været mindre regulering uden EU, da danske politikere sandsynligvis selv ville have reguleret området i EU's fravær, ligesom EU i visse tilfælde begrænser nationale parlamenters muligheder for at indføre regulering.
- Analysen er en mærkbar forbedring af tidligere analyser, der opgør EU's påvirkning af gældende regulering i Danmark, da analysen både inkluderer forordninger og tager højde for omfanget af den enkelte retsakt. Analyser af dansk regulering er tidligere blevet udvidet på denne måde, men det er første gang, der tages højde for EU-regulering.

Ca. 60% af regelmængden og 25% af retsakterne udspringer fra EU



Baggrund

EU påvirker gældende regulering i Danmark direkte gennem EU's forordninger, som har umiddelbar retsvirkning i Danmark, og indirekte gennem EU's direktiver, som skal implementeres i dansk lovgivning, før de får retsvirkning i Danmark (se boks 1).

Tidligere forsøg på at opgøre EU's betydning for gældende regulering i Danmark har fokuseret på direktiver. Christensen (2010) opgjorde, at det i 2003 var 19% af lovene og 13% af bekendtgørelserne, der omsatte et eller flere EU-direktiver til danske regler. Jakobsen og Mortensen (2014) vurderer, at formålet med 10-20% af den danske lovgivning er at omsætte EU-direktiver til dansk ret. Mortensen m.fl. (2020) finder, at EU's indflydelse på dansk lovgivning er af samme størrelsesorden. De finder, at "ordet »direktiv« var nævnt i 3 procent af lovene i 1990 imod 14 procent af lovene i 2018. For bekendtgørelserne er de tilsvarende tal 6 procent i 1990 og 10 procent i 2018". Og Udenrigsministeriet (2020) finder, at 21,3% af danske love og bekendtgørelser i årene 2016 til 2019 er "baseret helt eller delvist på EU-beslutninger".

Dansk lovgivning kan dog også være indirekte påvirket af EU-retten, selvom lovgivningen udspringer fra rent dansk initiativ. Pedersen og Christiansen (2012) skriver, at "denne indirekte påvirkning kan have flere former: Lovgivning som er begrænset af EU-ret, tilpasser sig denne, eller som eksempelvis kræver EU-notificering, ligesom en lov kan videreføre allerede gældende EU-implementering". EU påvirker altså den danske lovgivning på flere måder end blot direkte gennem implementering af nye EU-direktiver eller -forordninger. Pedersen og Christiansen (2012) gennemgår, hvordan den danske lovgivning påvirkes direkte og indirekte af EU. De vurderer, på baggrund af en gennemgang af bemærkninger til lovforslagene fremsat ved fremsættelsen, at 14% af de vedtagne lovforslag fra 1998 til 2011 direkte implementerer EU-ret, mens yderligere 26% af de vedtagne lovforslag er påvirket af EU på indirekte vis. Derved peger deres studie altså på, at hele 40% af de nye danske love i perioden var påvirket af EU på den ene eller anden måde. Mchangama (2011) ser på antallet af love, lovebekendtgørelser og bekendtgørelser, der implementerer, henviser til eller er i overensstemmelse med direktiver eller beslutninger, eller supplerer eller er nødvendige til anvendelse af forordninger. På den baggrund fastslås det, at procentdelen af den samlede danske lovgivning, der – direkte eller indirekte – udspringer fra EU er steget fra 3,1% i 1986 til 25,8 % i 2010.

Boks 1

Forordninger og direktiver

Forordninger er retsakter, som er direkte anvendelige i alle EU-medlemslande uden behov for national gennemførelse. Det betyder, at de træder i kraft og bliver retligt bindende i medlemslandene, straks de er offentliggjort i Den Europæiske Unions Tidende. Forordninger er bindende i deres helhed, hvilket indebærer, at medlemslandene skal følge dem fuldt ud uden at ændre indholdet eller indføre egne fortolkninger. Denne direkte anvendelighed sikrer en ensartet anvendelse af EU-retten i alle medlemslande og bidrager dermed til at harmonisere lovgivning og praksis på tværs af unionen. Et kendt eksempel på en forordning er forordning (EU) 2016/679, bedre kendt som GDPR (General Data Protection Regulation), som regulerer persondatabeskyttelse i EU.

Selvom forordninger i princippet har direkte retsvirkning i Danmark, viser Blom-Hansen m.fl. (2021)¹, at forordninger også kan føre til nye love og bekendtgørelser i Danmark, når forordningen bl.a. foranlediger supplerende danske regler, der er nødvendige i forhold til EU's forordning på området, herunder ikke mindst regler om sanktioner for reglernes overtrædelse, organisering af den nationale kontrol med reglernes overholdelse og afsættelse af ressourcer til den nationale kontrol.

Direktiver fastsætter mål, som medlemslandene skal opnå, men overlader til de nationale myndigheder at bestemme, hvordan disse mål skal nås. Dette giver medlemslandene fleksibilitet til at tilpasse national lovgivning efter egne forhold og behov. Direktiver er bindende for medlemslandene med hensyn til de resultater, der skal opnås, men ikke med hensyn til de midler, der skal bruges for at opnå dem. Direktiver indeholder ofte en frist for gennemførelse, hvilket giver medlemslandene en vis periode til at indføre nødvendige love og bestemmelser for at opfylde direktivets mål. Hvis et medlemsland ikke gennemfører direktivet inden fristen, kan EU-Domstolen gribe ind og pålægge sanktioner. Et kendt eksempel på et direktiv er direktiv 2009/28/EF om fremme af brugen af energi fra vedvarende kilder, som sætter mål for medlemslandene om at øge andelen af vedvarende energi.

Generelt viser disse opgørelser altså, at EU direkte påvirker 10-20% af danske love og bekendtgørelser og indirekte omtrent det dobbelte.

Problemet med opgørelserne er, at de ikke inkluderer den regulering af danske borgere og virksomheder, der sker gennem EU's forordninger, hvorved man risikerer at undervurdere EU's indflydelse på gældende regulering i Danmark betragteligt. Blom-Hansen m.fl. (2021) viser således, at der i dag er "godt syv forordninger for hvert direktiv"², mens Tænketanken Europa (2023) viser, at der de seneste år er kommet omkring 30-40 gange flere nye forordninger end direktiver.

Der findes så vidt vides kun enkelte opgørelser af EU's påvirkning af reguleringen i Danmark, der i et begrænset omfang medtager forordninger.

Ifølge Folketingets EU-oplysning³ har Justitsministeriet udgivet to opgørelser af EU-rettens påvirkning af dansk ret. I den ene fandt de, at 19% af alle danske love og bekendtgørelser vedtaget i 2008 var baseret på EU-direktiver eller forordninger. I denne undersøgelse medtalte Justitsministeriet supplerende national lovgivning, som var vedtaget for at opfylde en EU-forordning, men altså ikke selve forordningen. I den anden opgørelse fandt Justitsministeriet, at i alt 11,25% af alle love vedtaget i perioden 2001-2010 var blevet til som følge af EU-direktiver eller forordninger. Heller ikke her medtalte man selve forordningen, ligesom bekendtgørelser ikke indgik i opgørelsen.

Tænketanken Europa (2023) finder, at 54% af alle nye retsakter i perioden 2016 til 2022 udspringer fra EU, når man medregner forordninger. I denne opgørelse sidestilles alle nye retsakter, uanset hvor

¹ Se fx afsnittet "Dansk regulering under EU's forordning om beskyttelse af dyr under transport" i Blom-Hansen m.fl. (2021)

² Figuren med opgørelser af antallet af forordninger og direktiver kan ses på slide 5 her: <https://www.ft.dk/samling/20201/almdeU/UF0/bilag/131/2385210/index.htm>

³ <https://www.eu.dk/da/faq/alle-faqs/hvor-meget-paavirker-eu-den-danske-lovgivning>

omfattende de er, og uanset om der er tale om ændringer til eksisterende retsakter eller helt nye retsakter.

Denne analyse opgør EU's samlede indflydelse på regelmængden i Danmark inklusiv den regulering, der gælder i Danmark via EU's forordninger. I forhold til tidligere analyser er opgørelsen forbedret væsentligt på tre parametre. For det første inkluderer vi forordninger i opgørelsen og ikke kun direktiver. For det andet opgør vi reguleringsomfanget ved at se på omfanget af retsakterne, fremfor at se på antallet af retsakter. For det tredje opgør vi, med udgangspunkt i metoden i Jakobsen og Mortensen (2014), både for danske retsakter (love og bekendtgørelser) og EU-retsakter (forordninger og direktiver) omfanget af de konsoliderede versioner af retsakterne og bruger antallet af ord i de gældende konsoliderede versioner som en proxy for, hvor meget den enkelte retsakt regulerer. Det betyder, at kan følge regelmængden fra forskellige kilder (forordninger, direktiver og love og bekendtgørelser).⁴

Analysen viser, at ca. 60% af den samlede regulering, der var gældende i Danmark ved årsskiftet til 2024, udsprang fra EU. Enten direkte via forordninger eller indirekte via direktiver.

Regelmængden er steget 315% siden 1989. Udviklingen er især sket via EU-forordninger.

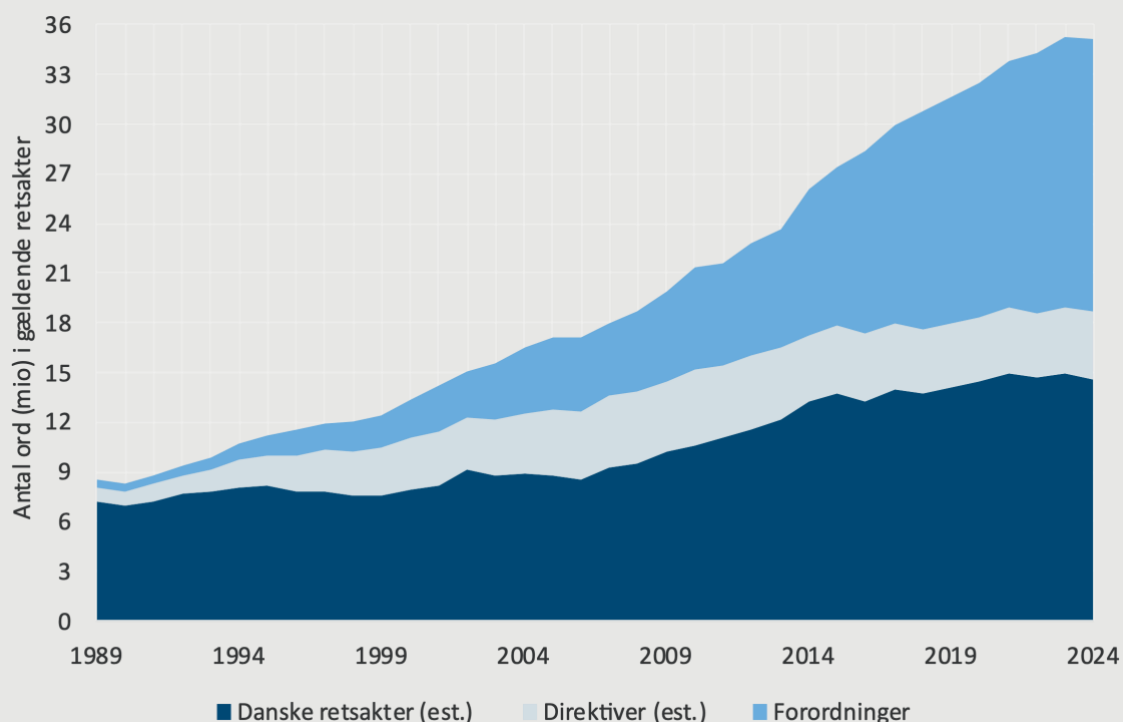
Figur 1 viser udviklingen i antallet af ord i danske retsakter (love og bekendtgørelser) samt EU-retsakter (forordninger og direktiver). Figuren viser, at der siden 1989 har været en stor vækst i antallet af ord, der regulerer danskernes hverdag, og at væksten især er sket i form af EU-forordninger. I tabellen er dansk lovgivning, der implementerer direktiver, trukket ud af opgørelsen for at undgå dobbeltregning.

I 1989 var der 8,5 mio. ord, der regulerede danskerne og danske virksomheder, mens der i 2024 var 35,2 mio. ord. Det svarer til en stigning på 26,7 mio. ord (315%) eller 760.000 nye ord pr. år i gennemsnit. Heraf har forordninger udgjort 16,0 mio. ord i alt (460.000 ord pr. år i gennemsnit – 60% af den samlede vækst), mens direktiver estimeres at have udgjort 3,3 mio. ord (94.000 ord pr. år – 12% af den samlede vækst). Regulering, der som udgangspunkt udspringer fra et rent dansk initiativ, har udgjort 7,4 mio. ord (210.000 ord pr. år – 28% af den samlede vækst).

⁴ Vi medtager, ligesom Jakobsen og Mortensen (2014), ikke domme. Beslutninger indgår heller ikke i vores opgørelser.

Figur 1

Regelmængden er steget 315% siden 1989. Udviklingen er især sket via EU-forordninger



Kilde: CEPOS' reguleringsdatabase på baggrund af Retsinfo.dk og EUR-LEX.

Note: I opgørelsen er direktiver kun taget med efter implementering i dansk ret, så der undgås dobbelttælling. Se metodeafsnittet på s. 10.

Der er en vis usikkerhed forbundet med tallene. For eksempel kan det ikke afvises, at visse love og bekendtgørelser, der skal tilpasse dansk lov til EU-forordninger, tælles med som danske retsakter, selvom de reelt udspringer fra et EU-initiativ. Desuden er fordelingen mellem danske retsakter og direktiver baseret på et gennemsnitligt estimat for, hvor meget implementeringen af direktiver i dansk ret fylder i forhold til det oprindelige direktiv⁵, og at ikrafttrædelsen sker samtidig (se metodeafsnittet på side 8 for en nærmere beskrivelse af antagelserne). Disse usikkerheder rykker dog næppe på de samlede konklusioner.

Knap 60% af regelmængden udspringer fra EU

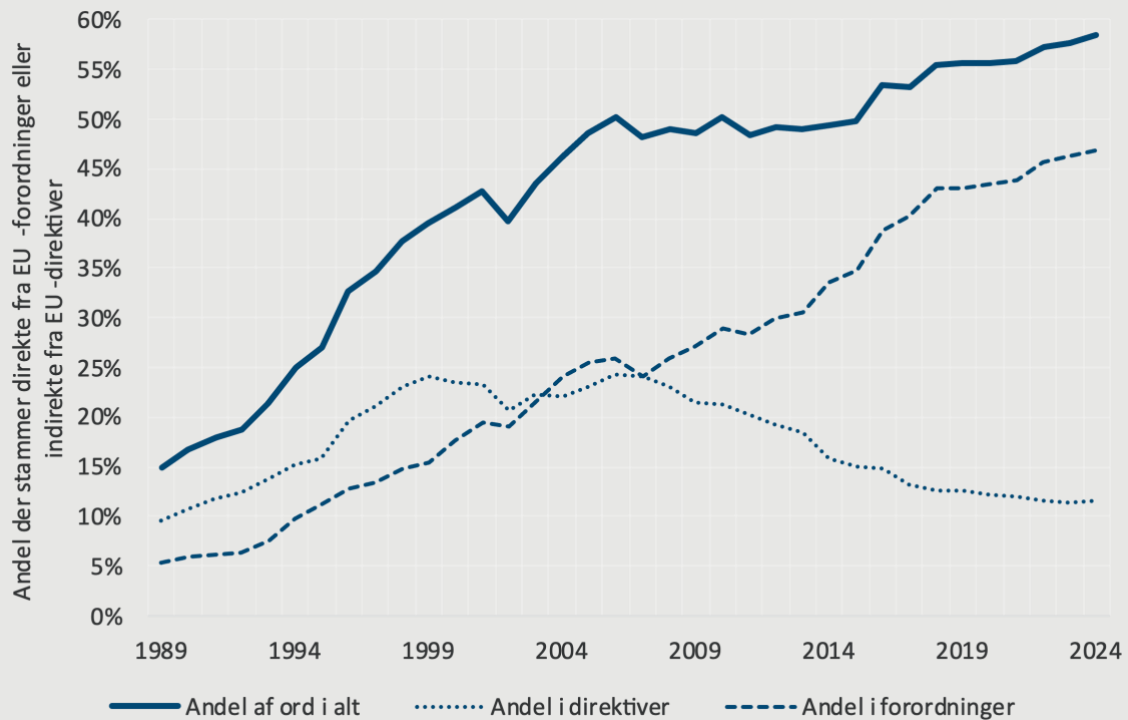
Den store stigning i brugen af forordninger betyder, at 47% af regelmængden i 2024 findes i forordningerne, jf. figur 2 nedenfor. Direktiver udgør 12% af regelmængden, så den regelmængde, der udspringer fra EU, udgør 58% af den samlede regelmængde, mens 42% som udgangspunkt udspringer fra et rent dansk initiativ.

Figuren viser også, at direktivernes andel er faldet betragteligt siden andelen toppede med 24% i 2006. Faldet er drevet af en kraftig forøgelse i brugen af forordninger siden slutningen af 00'erne og skyldes kun i mindre grad, at antallet af ord i direktiver er faldet (se figur 7 i bilag B på side 16).

⁵ Estimatet er beskrevet i metodeafsnittet på side 10.

Figur 2

Næsten 60% af regelmængden udspringer fra EU



Kilde: CEPOS' reguleringsdatabase på baggrund af Retsinfo.dk og EUR-LEX.

Note: I opgørelsen er direktiver kun taget med efter implementering i dansk ret, så der undgås dobbelttælling. Se metodeafsnittet på s. 10.

I bilag A på side 1414 findes der en lignende analyse, hvor der alene ses på antallet af retsakter. Analysen bekræfter udviklingen ovenfor, men andelen af EU-regulering målt på antal retsakter er væsentligt lavere (25%), fordi analysen baseret på antal retsakter ikke tager højde for, at EU's retsakter er blevet væsentligt længere over tid⁶ og generelt er længere end danske love og bekendtgørelser.

Regulering på rent dansk initiativ spiller fortsat en betydelig rolle

Når reguleringen af det danske samfund i stigende grad udspringer fra EU-forordninger og -direktiver, kunne man tro, at der tilsvarende ville være behov for mindre regulering på rent dansk initiativ.

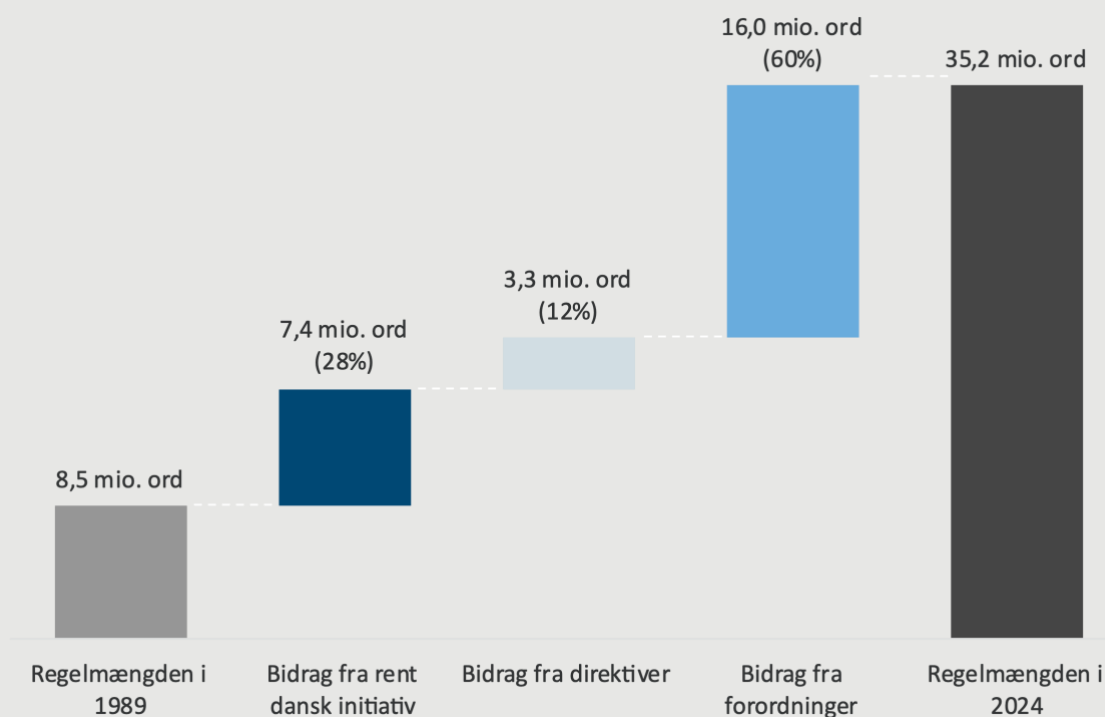
Der er imidlertid ikke noget, der tyder på, at de danske politikere afholder sig fra at indføre ny regulering, på trods af at behovet alt andet lige må være mindre.

Figur 3 viser bidragene til væksten i regelmængden fra 1989 til 2024 opsummeret på de enkelte kilder, regelmængden udspringer fra. Figuren viser, at på trods af at der er kommet væsentligt mere regulering via EU, som man kunne forvente ville stå i stedet for national regulering, så har Folketinget stadig indført 7,4 mio. nye ord siden 1989.

⁶ Se figur 8 i bilaget side 13.

Figur 3

En væsentlig del af væksten i regelmængden udspringer af rent dansk initiativ



Kilde: CEPOS' reguleringsdatabase på baggrund af Retsinfo.dk og EUR-LEX.

Note: I opgørelsen er direktiver kun taget med efter implementering i dansk ret, så der undgås dobbelttælling. Se metodeafsnittet på s. 10.

Havde Jacques Delors alligevel ret?

I debatten om EU's indflydelse på reguleringen i Danmark nævnes ofte, at 80% af EU-landenes lovgivning kommer fra EU. Tallet stammer fra en tale, som den tidligere formand for Europa-Kommissionen Jacques Delors holdt i Europa-Parlamentet i 1988. Her forudså han, at inden for 10 år ville 80% af den lovgivning, der handler om økonomi, skatte- og socialpolitik komme fra EU.

Med et samlet omfang på ca. 60% nærmer vi os med 26 års forsinkelse niveauet for Jacques Delors' forudsigelse.

Man bør dog være varsom med at konkludere, at fordi 60% af regelmængden udspringer fra EU, så har EU større magt i Danmark end Folketinget. Det skyldes en række forhold. For det første skal alle skatter i Danmark vedtages ved lov, jf. Grundloven. Årsagen til skatters særstatus i grundloven er, at skatter er et af de væsentligste indgreb i borgernes rettigheder. Og netop fordi et af de væsentligste områder skal vedtages ved lov af Folketinget, må Folketinget anses for at have væsentlige kompetencer i forhold til EU. På lignende vis er der andre vigtige områder, fx Straffeloven, hvor Folketinget har den væsentligste eller suveræne kompetence.

Derudover har Folketinget og danske myndigheder mulighed for at sætte væsentlige aftryk, når direktiver implementeres eller dansk lovgivning tilpasses til nye forordninger. Og endelig har danske

politikere mulighed for at påvirke EU-reguleringen, hvorfor EU-reguleringen i et eller andet omfang vil være udtryk for danske ønsker. Dette understreges af, at Danmark har vetoret på en række områder.

Endelig er der ikke tale om en kontrafaktisk analyse. Vi ved ikke, hvad der ville være sket, hvis ikke Danmark havde været modtager af regulering fra EU. Anden forskning viser, at der er en overvejende sandsynlighed for, at reguleringen ville være blevet indført alligevel. Fx beskriver Mortensen m.fl. (2020), at studier tyder på, at et land som Norge, der har en EØS-aftale, men som ikke er medlem af EU, i praksis er omfattet af ganske mange af de regler, der regulerer det indre marked.

Usikkerheder

Der er væsentlige usikkerheder forbundet med opgørelsen af omfanget af gældende regulering i Danmark, samt hvor reguleringen udspringer fra.

Er flere ord udtryk for et øget omfang af regulering?

En væsentlig usikkerhed er, hvorvidt væksten i regelmængden siger noget om graden af regulering, da en længere lov ikke nødvendigvis regulerer mere end en kortere. Et dansk eksempel på dette er ændringen af taxiloven efter Uber kom til Danmark. Ændringen indebar en vis liberalisering af taxibranchen, så den var mindre reguleret med den nye lov. Men den nye lov fyldte 5.087 ord, mens den gamle taxilov blot fyldte 2.583 ord. Flere ord kan altså godt høre sammen med mindre striks regulering. På den anden side betyder den eksisterende regelmængde, at det kan være nemmere at indføre mere striks regulering med få ord, fordi man kan ændre i eller henvise til eksisterende love. Et dansk eksempel på dette er godskørselsloven fra 2018, som med relativt få tilføjelser blev udvidet til også at omfatte varebiler og dermed mere end 10 gange så mange køretøjer.

Jakobsen og Mortensen (2014) beskriver problemstillingen således:

At der kommer ti ord mere i en given lov betyder ikke nødvendigvis, at der kommer mere regulering, men de ændringer, vi beskæftiger os med i denne bog, tælles som hovedregel i tusinder eller sågar millioner af ord. Argumentet er altså, at hvis nettoantallet af ord i love og/eller bekendtgørelser vokser med flere tusinde ord fra et år til et andet, kan dette tages som udtryk for, at omfanget af statslig regulering er vokset – selv hvis der ikke skulle være kommet nye love til.

Selvom man altså skal betragte udviklingen i antal ord med varsomhed, er der imidlertid god grund til at tro, at den vækst, vi har set i regelmængden, også er udtryk for et øget omfang af statslig og europæisk regulering. Derfor er optælling af antal ord en udbredt metode, som benyttes i voksende omfang i både danske og internationale studier (se bl.a. Jakobsen og Mortensen (2014), Mortensen m.fl. (2020), Coffey m.fl. (2020) og Dawson og Seater (2013)).

Usikkerhed om hvor reguleringen udspringer fra

Der er også væsentlige usikkerheder i forhold til at vurdere, hvor reguleringen udspringer fra. I analysen antager vi, at et ord i en forordning kan sidestilles en til en med et ord i love og bekendtgørelser. Dette er ikke nødvendigvis tilfældet. Det kan fx tænkes, at forordninger generelt bruger flere ord end en dansk lov på at beskrive samme regulering. I det tilfælde, hvor der er væsentlige forskelle i formuleringerne, vil det også påvirke konklusionerne.

Samme problemstilling gør sig gældende for direktiver. Her estimerer vi på baggrund af en gennemgang af 25 love, der implementerer direktiver, at lovene inkl. tilhørende bekendtgørelser kan forventes at være 21% længere end direktivet. Estimatet er lavet på baggrund af et lille udsnit af implementeringen af direktiver, og derfor er der fortsat usikkerhed om andelen af regelmængden, der udspringer fra direktiver. Da andelen af regelmængden, der udspringer fra rent dansk initiativ, er beregnet som den samlede regelmængde fratrukket den del, der udspringer fra direktiver, er der også usikkerhed om denne del. Til gengæld er summen af direktiver og dansk initiativ relativt sikker.

Der er også en usikkerhed i forhold til, at opgør antallet af ord i direktiverne på baggrund af ikrafttrædelsesdatoen for direktiverne. Typisk vil der gå nogle år fra direktivet træder i kraft til det bliver implementeret i dansk lovgivning, hvorfor vores beregningsmetode giver nogle forskydninger i opgørelserne.

Manglende opgørelse af følgeregulering

En anden kilde til usikkerhed er, at den følgeregulering, der i visse tilfælde er nødvendig for at implementere forordninger, ikke er trukket ud af den regelmængde, der udspringer af rent dansk initiativ. Fx beskriver Blom-Hansen m.fl. (2021), hvordan EU's forordning 1/2005 om beskyttelse af dyr under transport (også kendt som "transportforordningen"), bl.a. førte til nye danske bekendtgørelser i forhold til bl.a. at præcisere areal og højdekrav. Blom-Hansen m.fl. (2021) konkluderer, at "selvom EU's regler for dyretransporter er forordningsbaserede og dermed gælder umiddelbart i Danmark, så findes der en række instrumenter, hvormed reguleringen kan tilpasses danske forhold. Videre kan det konstateres, at Folketinget og skiftende danske regeringer ikke har tøvet med at bruge disse instrumenter".

Fordi denne følgeregulering optræder som om, den udspringer af dansk initiativ i vores opgørelse, kan det betyde, at vi overvurderer væksten i regelmængden, der udspringer af dansk initiativ og tilsvarende undervurderer væksten i regelmængden, der udspringer fra EU.

Konklusioner

Siden 1989 er omfanget af den gældende regulering i Danmark mere end firedoblet, og i gennemsnit er regelmængden hvert år vokset med ca. 780.000 ord svarende til næsten fem gange længden af Det Nye Testamente.

Den internationale forskning viser meget klart, at der er væsentlige omkostninger forbundet med overregulering. Tidligere analyser viser, at et 10-årigt bureaukratiloft, hvor antallet af regler holdes konstant, har et enormt økonomisk potentiale i Danmark (se Herby og Andersen (2023), som også indeholder en gennemgang af litteraturen).

Det er derfor bekymrende, at reguleringsomfanget i Danmark vokser med voldsom hast, uden at vi har en grundig diskussion af, hvorvidt EU-reguleringen overholder nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet og samtidig implementeres ud fra et minimumskriterie, der sikrer konkurrence både internt på det indre marked og eksternt i forhold til virksomheder udenfor EU.

Metode

Opgørelsen af regelmængden i EU

Vi tager udgangspunkt i metoden fra Jakobsen og Mortensen (2014). Konkret har vi:

- 1) indsamlet danske tekster og metadata for alle konsoliderede versioner af forordninger (*regulations*) og direktiver (*directives*) fra EUR-LEX.
 - a) Vi har ikke indsamlet data for konsolideringer, der er angivet med "Vedrører ikke dit brugergrænsefladesprog"⁷
 - b) Hvis der ikke eksisterede en html-version af dokumentet, har vi indsamlet pdf-versionen
- 2) rensset teksterne for titel og præambel, så vi tæller alle ord fra Artikel 1 og indtil noterne. Vores opgørelse inkluderer således eventuelle bilag.
 - a) Hvis sidste konsolideret version var en annullering af retsakten (ophør), er antallet af ord sat til 0.
- 3) angivet ikrafttrædelsesdatoen som datoen fra den konsoliderede versions CELEX-nummer og ophørsdatoen som datoen fra næste konsoliderede versions CELEX-nummer.

⁷ Se fx <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX%3A02004R0883-20040520> og <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=CELEX%3A02004R0883-20040520>

Forholdet mellem længden af direktiver og længden af den implementerende lov

I vores opgørelse antager vi, at et direktiv har samme længde ved implementering i dansk lov. Det betyder, at vi antager, at et direktiv på 10.000 ord fører til 10.000 ord i dansk lovgivning. Antagelsen anvendes til at beregne hvor stor en del af dansk lovgivning, der reelt udspringer fra EU-direktiver.

For at undersøge kvaliteten af denne antagelse, har vi undersøgt forholdet mellem længden af danske retsakter, der implementerer EU-direktiver, og længden af EU-direktivet. Det gør vi ved at gennemgå de lovforslag, der netop implementerer et eller flere EU-direktiver. Lovforslagene er fundet ved at søge efter teksten "Loven gennemfører" i lovforslagets officielle note på Retsinfo.dk, og derefter frasortere de lovforslag, hvor der står "dele af" foran navnet på det direktiv, der implementeres. Dermed udtager vi de lovforslag, der netop gennemfører et eller flere direktiver, jf. Justitsministeriet (2023), som siger, at noten skal formuleres som "Loven [indeholder bestemmelser, der] gennemfører [dele af] [direktivets fulde titel...]". Vi kan dog ikke afvise, at lovene indeholder bestemmelser, der ikke er relateret til direktiverne, men alene indført på Folketingets initiativ, hvorfor der kan være tale om en overvurdering af direktivernes effekt på lovenes længde.

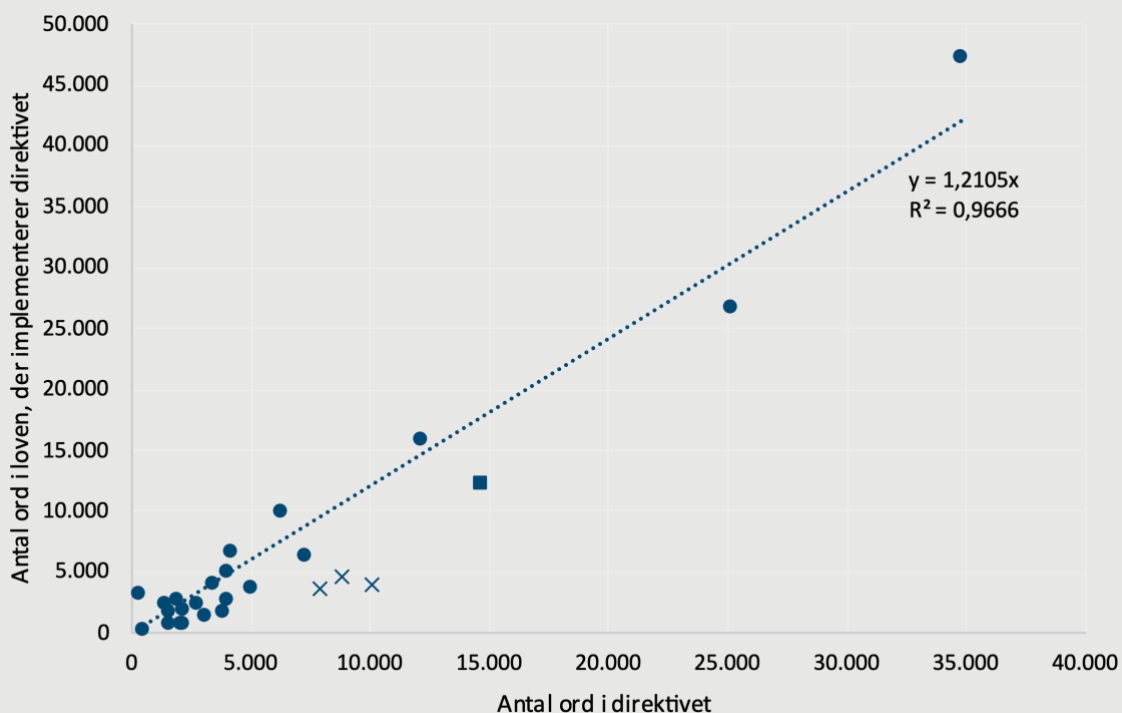
For hver af disse lovforslag tæller vi antallet af ord i selve lovteksten (ekskl. lovbemærkninger) og tilhørende bekendtgørelser samt i direktivet/-erne. For lovforslag og bekendtgørelser har vi opgjort teksten fra og med paragraf 1 til (men ekskl.) den officielle note (herunder eventuelle bilag). For direktiver har vi opgjort teksten fra og med Artikel 1 til (men ekskl.) dokumentets noter. I begge opgørelser tæller vi således eventuelle bilag med.

Resultatet af opgørelsen ses i figur 4. Figuren viser en klar sammenhæng mellem direktivets længde og længden af den lov, der implementerer direktivet inkl. tilhørende bekendtgørelser.

Sammenhængen er estimeret til 1,2105, så et direktiv på 10.000 ord i gennemsnit resulterer i en lov på 12.105 ord – altså 21% længere. Der er en tendens til, at lovene inkl. bekendtgørelser er lidt kortere for lange direktiver, så i gennemsnit er lovene blot 14% kortere end direktivet (se tabel 1 i bilag C).

Figur 4

Sammenhæng mellem antal ord i direktivet og antal ord i loven, der implementerer direktivet



Kilde: CEPOS' reguleringsdatabase på baggrund af Retsinfo.dk og EUR-LEX.

Note: I beregningerne er det antaget, at de love og bekendtgørelser, der implementerer EU-direktiver, i gennemsnit har samme længde som de direktiver, der bliver implementeret, samt at ikrafttrædelse sker samtidig. Krydserne markerer de tre love, som implementerer direktiv 2001/86/EF af 8. oktober 2001, jf. noten til tabel 1. Firkanten markerer summen af de tre love og de direktiver, lovene implementerer. Kun summen indgår i tendenslinjen.

Referencer

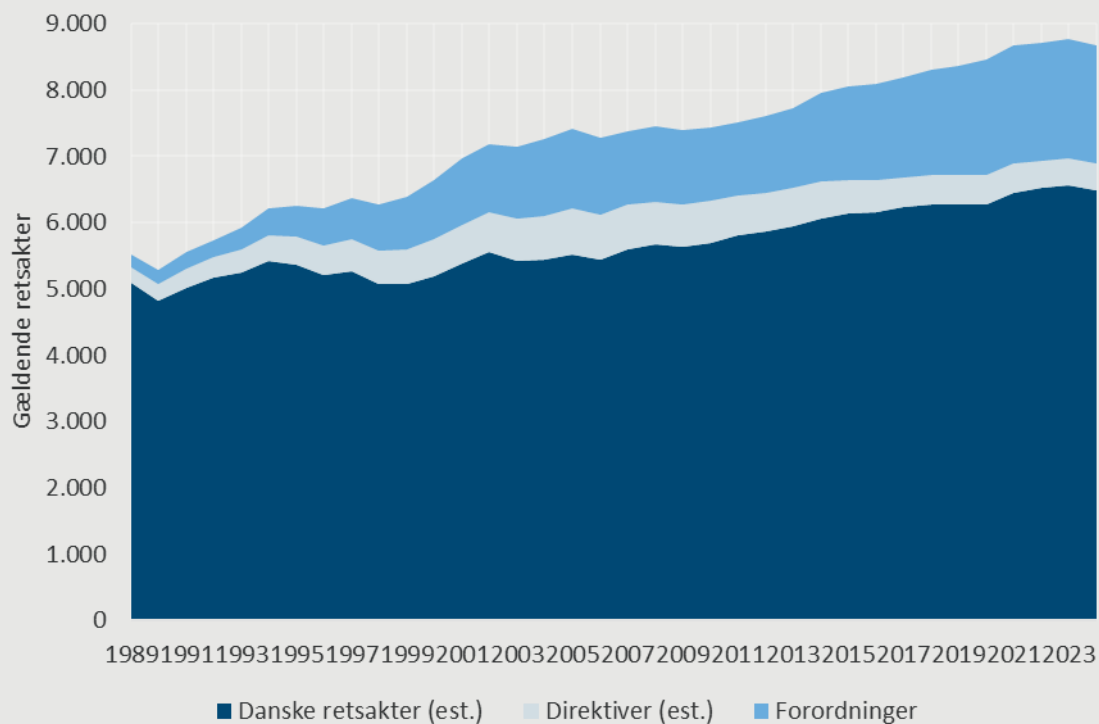
- Blom-Hansen, Jens, Jørgen Grønnegård Christensen, Caroline Howard Grøn, Michael Hansen Jensen, og Peter Bjerre Mortensen. 2021. *Det nationale råderum ved gennemførelse af EU-regler*.
- Christensen, Jørgen Grønnegaard. 2010. "Keeping in Control: The Modest Impact of the EU on Danish Legislation". *Public Administration* 88 (1):18–35. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9299.2010.01814.x>.
- Coffey, Bentley, Patrick A. McLaughlin, og Pietro Peretto. 2020. "The Cumulative Cost of Regulations". *Review of Economic Dynamics* 38:1–21. <https://doi.org/10.1016/j.red.2020.03.004>.
- Dawson, John W., og John J. Seater. 2013. "Federal Regulation and Aggregate Economic Growth". *Journal of Economic Growth* Vol 18 (2):137–77.
- Herby, Jonas, og Line Andersen. 2023. "Et regelstop kan give økonomisk gevinst på 58 mia. kr." <file:///C:/Users/Herby/Downloads/et-regelstop-kan-give-oekonomisk-gevinst-paa-58-mia-kr.pdf>.
- Jakobsen, Mads Leth Felsager, og Peter Bjerre Mortensen. 2014. *Regelstaten - Væksten i danske love og bekendtgørelser 1989-2011*.
- Justitsministeriet. 2023. "Vejledning om lov kvalitet". <https://lovkvalitet.dk/wp-content/uploads/sites/5/2023/11/Vejledning-om-lovkvalitet.pdf>.
- Mchangama, Jacob. 2011. "EU-rettens stigende indflydelse på Danmarks demokratiske styreform". <http://justitia-int.org/eu-rettens-stigende-indflydelse-pa-danmarks-demokratiske-styreform/>.
- McLaughlin, Patrick, Michael Gilbert, Jonathan Nelson, og Thurston Powers. 2023. "RegData U.S. 5.0 User's Guide", juli.
- Mortensen, Peter Bjerre, Jørgen Grønnegård Christensen, Jørgen Albæk Jensen, og Helene Helboe Pedersen. 2020. *Når embedsmænd lovgiver*. <https://www.djoef-forlag.dk/book-info/nar-embedsmaend-lovgiver>.
- Pedersen, Rasmus Brun, og Flemming Juul Christiansen. 2012. "Europæisering af koalitioner mellem Folketingets partier". *Politica* 44 (2):202–20. <https://doi.org/10.7146/politica.v44i2.69955>.
- Tænketanken Europa. 2023. "Hvor meget påvirker EU dansk lovgivning?" <https://thinkeuropa.dk/brief/2023-10-hvor-meget-paavirker-eu-dansk-lovgivning>.
- Udenrigsministeriet. 2020. *Samling 2018-19 (2. samling): Europaudvalget (EUU) - Svar på spørgsmål 86*. <https://www.ft.dk/samling/20182/almdel/EUU/spm/86/index.htm>.

Bilag

Bilag A: Analyse af EU's indvirkning på antallet af gældende retsakter

Figur 5

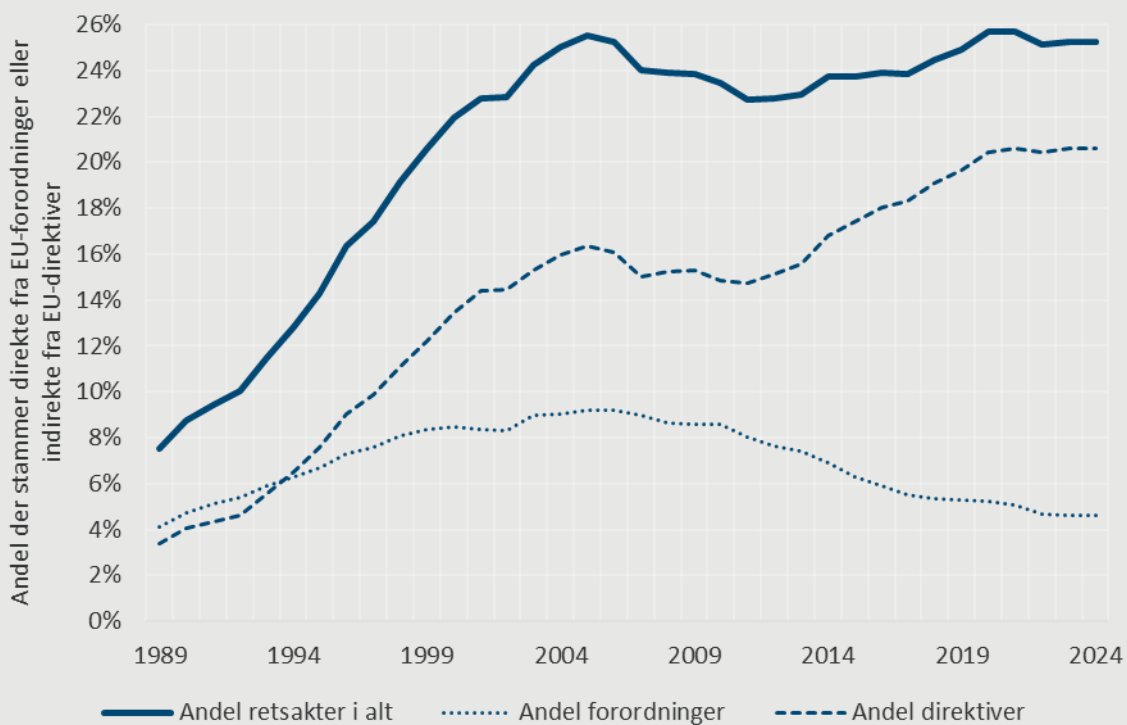
Antallet af gældende retsakter er steget med 57% siden 1989



Kilde: CEPOS' reguleringsdatabase på baggrund af Retsinfo.dk og EUR-LEX.

Note: I beregningerne er det antaget, at de love og bekendtgørelser, der implementerer EU-direktiver, i antal svarer til antallet af direktiver, der bliver implementeret, samt at ikrafttrædelse sker samtidig.

Figur 6
Hver fjerde retsakt udspringer fra EU



Kilde: CEPOS' reguleringsdatabase på baggrund af Retsinfo.dk og EUR-LEX.

Note: I beregningerne er det antaget, at de love og bekendtgørelser, der implementerer EU-direktiver, i antal svarer til antallet af direktiver, der bliver implementeret, samt at ikrafttrædelse sker samtidig.

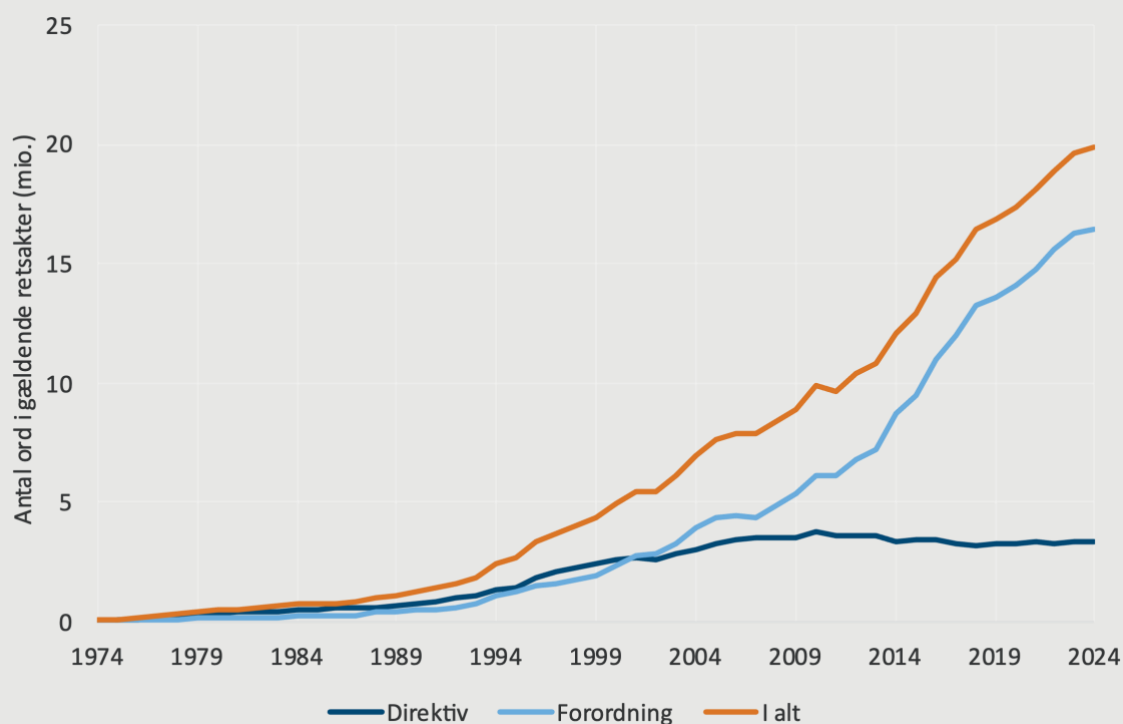
Bilag B: Udviklingen i EU's regelmængde

Der i dag er 19,6 mio. ord i EU's gældende retsakter. Det er over dobbelt så mange som i 2009, da Lissabontraktaten trådte i kraft og mere end 10 gange så mange som i 1993, da Maastrichttraktaten trådte i kraft, jf. figur 7. Samlet set er mængden af EU-regulering vokset med 580.000 ord om året i gennemsnit siden 1993, og over 720.000 ord om året siden 2009.

Langt hovedparten af væksten er sket i forordninger. Antallet af ord i forordninger var mere end tre gange højere i 2024 end i 2009 og 22 gange højere end i 1993. Siden 2009 er mængden af regulering i forordninger vokset med over 730.000 ord. pr. år. Antallet af ord i direktiver er modsat faldet siden 2009, så regelmængden i direktiver i dag er 4% lavere end i 2009.

Figur 7

Udviklingen i antal ord i gældende EU-retsakter



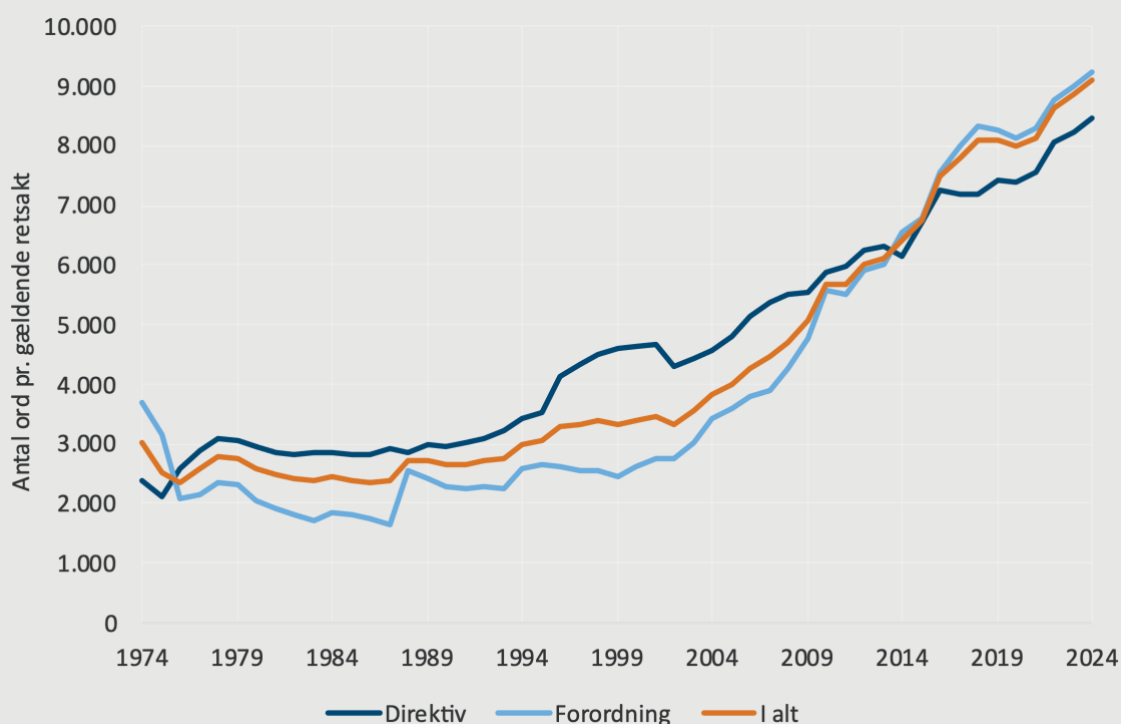
Kilde: CEPOS' Reguleringsdatabase på baggrund af EUR-LEX.

Note: Opgørelsen viser oprindelige retsakter (hovedretsakter) og senere konsolideringer. Opgørelsen er eksklusiv retsakter, der er markeret med "Vedrører ikke dit brugergrænsefladesprog".

Figur 8 viser udviklingen i den gennemsnitlige længde af EU's retsakter. Figuren viser, at både forordninger og direktiver er blevet markant længere. I 1993 indeholdt EU's retsakter i gennemsnit omkring 2.751 ord, mens de i 2024 i gennemsnit indeholdt godt 9.000 ord. Det svarer til, at retsakterne i gennemsnit er blevet mere end tre gange længere.

Figur 8

Udviklingen i antal ord pr. retsakt



Kilde: CEPOS' Reguleringsdatabase på baggrund af EUR-LEX.

Note: Opgørelsen viser oprindelige retsakter (hovedretsakter) og senere konsolideringer. Opgørelsen er eksklusiv retsakter, der er markeret med "Vedrører ikke dit brugergrænsefladesprog".

Sammenhængen mellem antal ord og reguleringstryk

En mulighed er, at udviklingen i antallet af ord er drevet af forhold, der ikke afspejler en øget grad af regulering. Hvis fx definitioner er blevet mere udførlige, vil det komme til udtryk som længere lovttekster uden at det afspejler en mere restriktiv lovgivning (der er en opfattelse af, at præamblerne til EU's forordninger og direktiver, hvor bl.a. begrundelsen for lovgivningen beskrives, er blevet væsentligt længere over tid. Men de ord, der står i præamblerne, er ikke talt med i analyserne).

For at undersøge, hvorvidt dette driver udviklingen, følger vi McLaughlin m.fl. (2023), som bruger regulatoriske ord som en proxy for omfanget af restriktioner i en lov.⁸ De regulatoriske ord brugt af McLaughlin m.fl. (2023) er "shall, must, may not, prohibited, and required". Vi bruger tilsvarende følgende regulatoriske ord på dansk:

- Skal
- Må ikke/højst/maksimalt/kun
- Kan ikke/højst/maksimalt/kun
- Forbud(t)

⁸ "Restrictions is a cardinal proxy of the number of regulatory restrictions contained in regulatory text, devised by counting select words and phrases that are typically used in legal language to create binding obligations or prohibitions. The current words used by RegData U.S. 5.0 are the same words used in all previous RegData versions: shall, must, may not, required, and prohibited. The database also includes a secondary measure of volume—the total word counts—as an alternative measure of the volume of regulation over time.

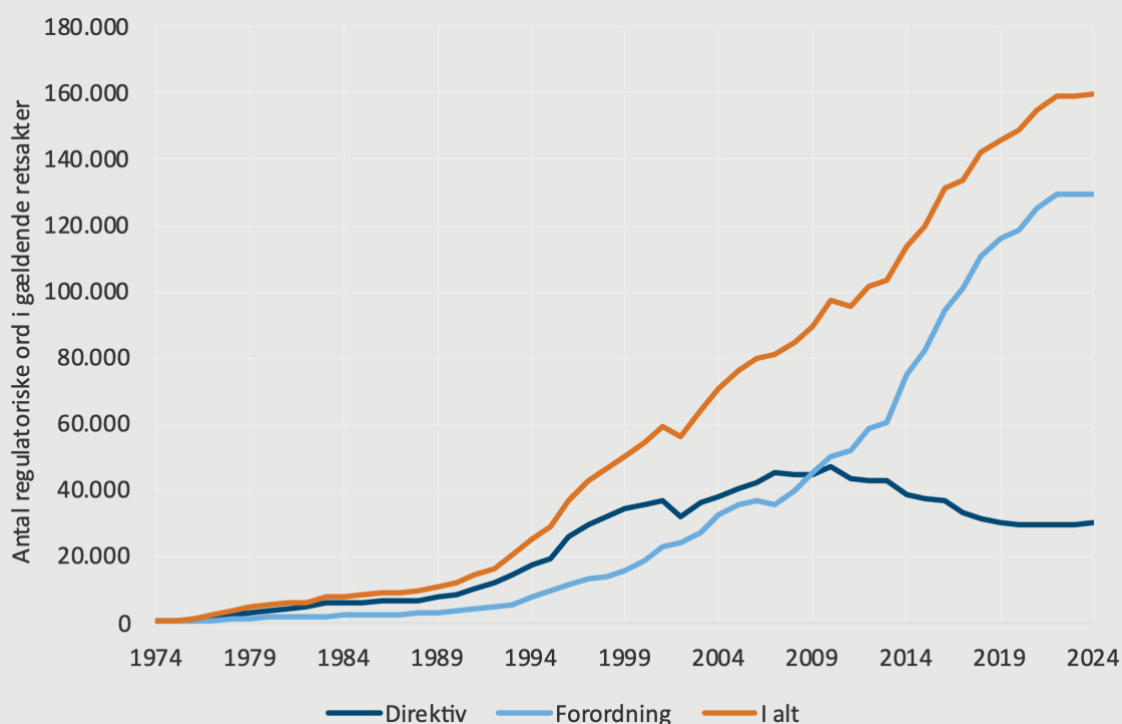
- Forbyde(r/s)
- Påkræve(r/s/t)
- Kræve(r/s/t)

Som eksempel står der i den konsoliderede version af "KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) 2023/1803 af 13. september 2023 om vedtagelse af visse internationale regnskabsstandarder i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1606/2002"⁹ "skal" hele 5.115 gange og "må ikke/kun" 92 gange.

Det er i tekster som fx "Virksomheder **skal** anvende denne standard på udarbejdelse og præsentation af alle årsregnskaber til brug for offentligheden" og "Når en virksomhed afviger fra et krav i en IFRS i overensstemmelse med afsnit 19, **skal** virksomheden oplyse..." eller "En virksomhed **må ikke** begrænse forståeligheden af sine årsregnskaber ved at sløre væsentlige oplysninger" og "Virksomheden **må kun** tilpasse tidligere regnskabsperioder, hvis det er muligt uden at efterrationalisere." Der er altså netop tale om ord, der regulerer virksomhedernes adfærd og ikke fx definitioner uden direkte regulatorisk virkning.

Figur 9 nedenfor viser udviklingen i antallet af regulatoriske ord. I 2024 er der næsten otte gange så mange regulatoriske ord som i 1993 og næsten dobbelt så mange regulatoriske ord som i 2009.

Figur 9
Udviklingen i antallet af regulatoriske ord i EU-retsakter



Kilde: CEPOS' Reguleringsdatabase på baggrund af EUR-LEX.

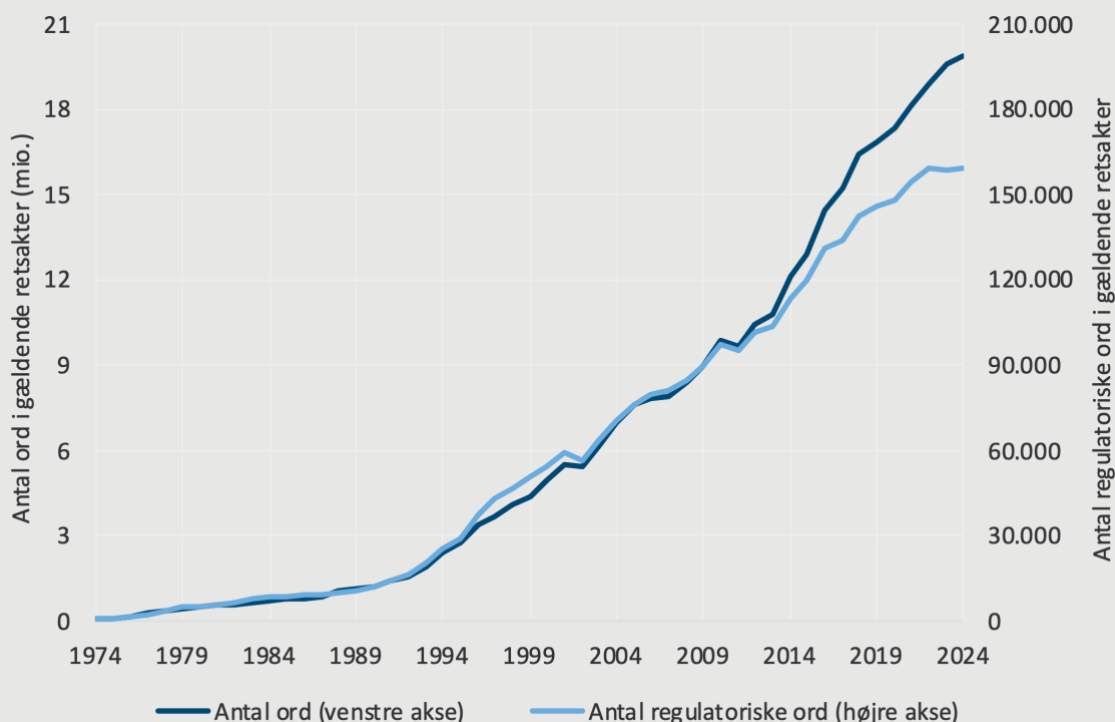
Note: Opgørelsen viser oprindelige retsakter (hovedretsakter) og senere konsolideringer. Opgørelsen er eksklusiv retsakter, der er markeret med "Vedrører ikke dit brugergrænsefladesprog".

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:02023R1803-20240109>

Udviklingen i antallet af regulatoriske ord svarer altså i høj grad til udviklingen i antal ord i figur 7. Dette er illustreret i figur 13 nedenfor.

Figur 10

Sammenligning af udviklingen i antal ord og antal regulatoriske ord



Kilde: CEPOS' Reguleringsdatabase på baggrund af EUR-LEX.

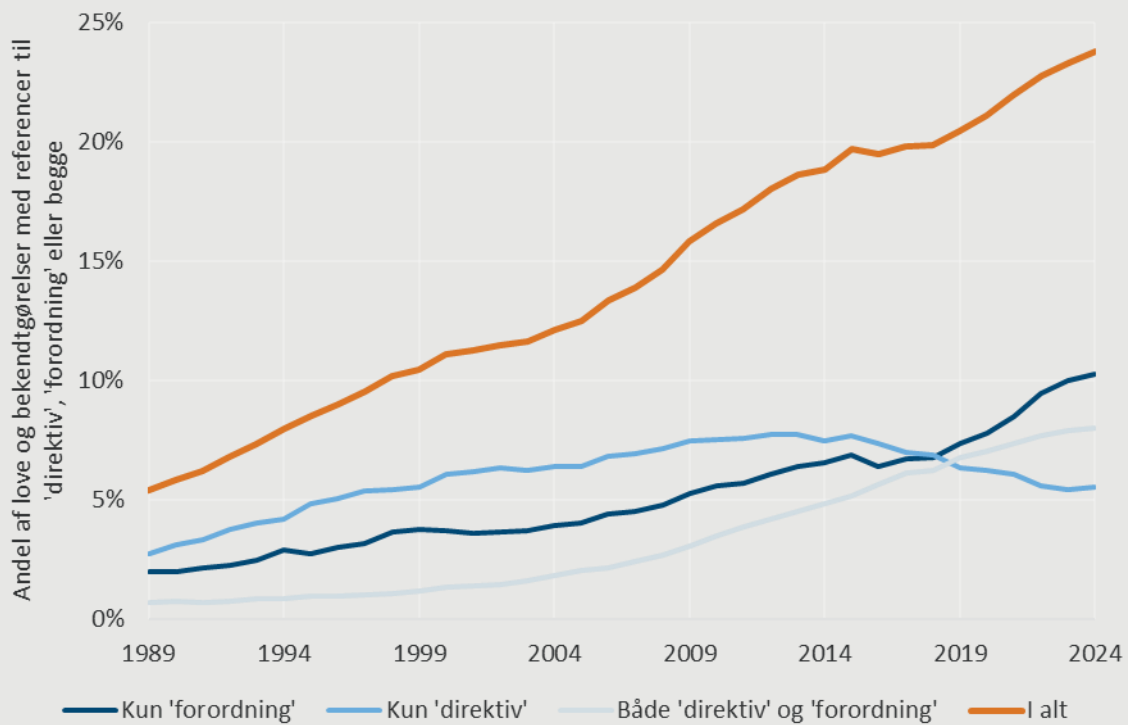
Note: Opgørelsen viser oprindelige retsakter (hovedretsakter) og senere konsolideringer. Opgørelsen er eksklusiv retsakter, der er markeret med "Vedrører ikke dit brugergrænsefladesprog".

Gennemslaget på dansk lovgivning

Figur 11 nedenfor viser udviklingen i andelen af gældende danske forskrifter (love og bekendtgørelser), som henviser til enten forordning, direktiv eller begge. Figuren viser, at mens andelen af forskrifter, der henviser til EU-direktiver, er faldet, stiger andelen af forskrifter, der henviser til forordninger eller både forordninger og direktiver.

Samlet set er andelen af forskrifter, der henviser til EU-retsakter, steget fra hver 14. (7%) i 1993 til hver sjette (16%) i 2009 og hver fjerde (24%) i 2024. Men de seneste år er andelen af forskrifter, der kun henviser til direktiver, faldet fra 7,5% i 2009 til 5,6% i 2024.

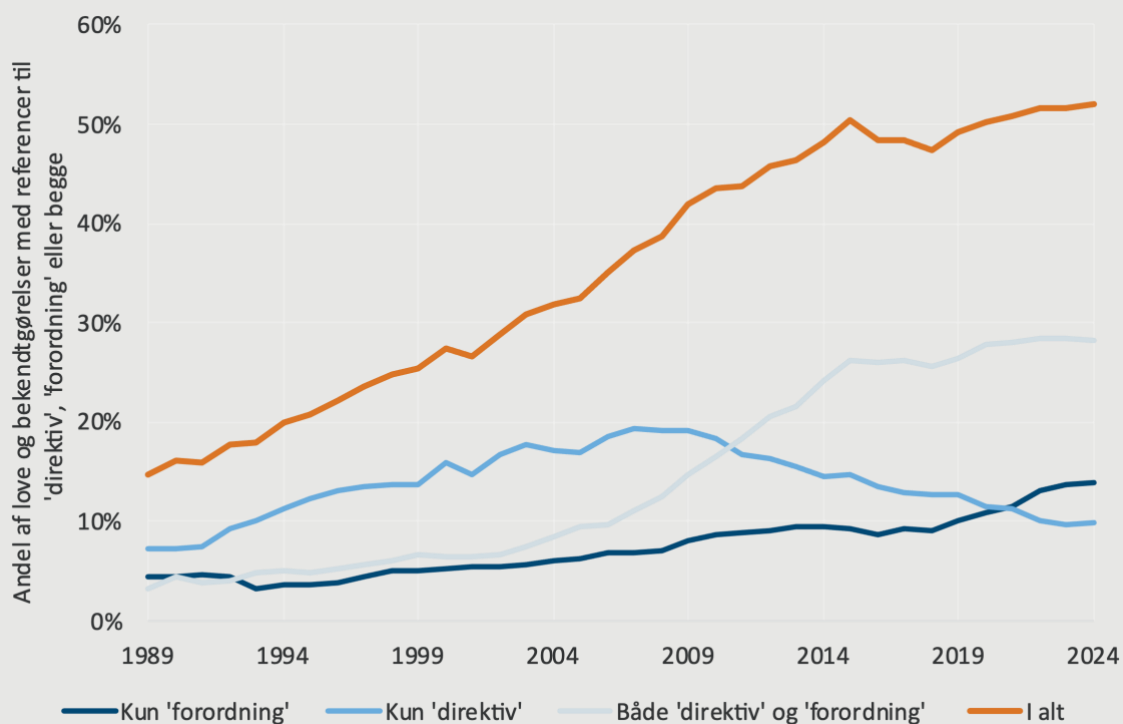
Figur 11
Andel forskrifter med reference til EU-retsakter



Kilde: CEPOS' reguleringsdatabase på baggrund af data fra Retsinfo.dk. En forskrift har en reference til EU-retsakter, hvis der i forskriftens fulde tekst står 'direktiv'/'forordning' og der derudover er nævnt mindst én af Rådet, Parlamentet, Kommissionen.

Ser man på antallet af ord i forskrifter, der henviser til EU-retsakter, er EU's påvirkning endnu mere markant, jf. figur 12 nedenfor. I 1993 var 18% af regelmængden i forskrifter med referencer til EU-retsakter. I 2009 var andelen steget til 42% og i dag er det over halvdelen af regelmængden (52%), der er i forskrifter med reference til EU-retsakter.

Figur 12
Andel af ord i forskrifter med reference til EU-retsakter

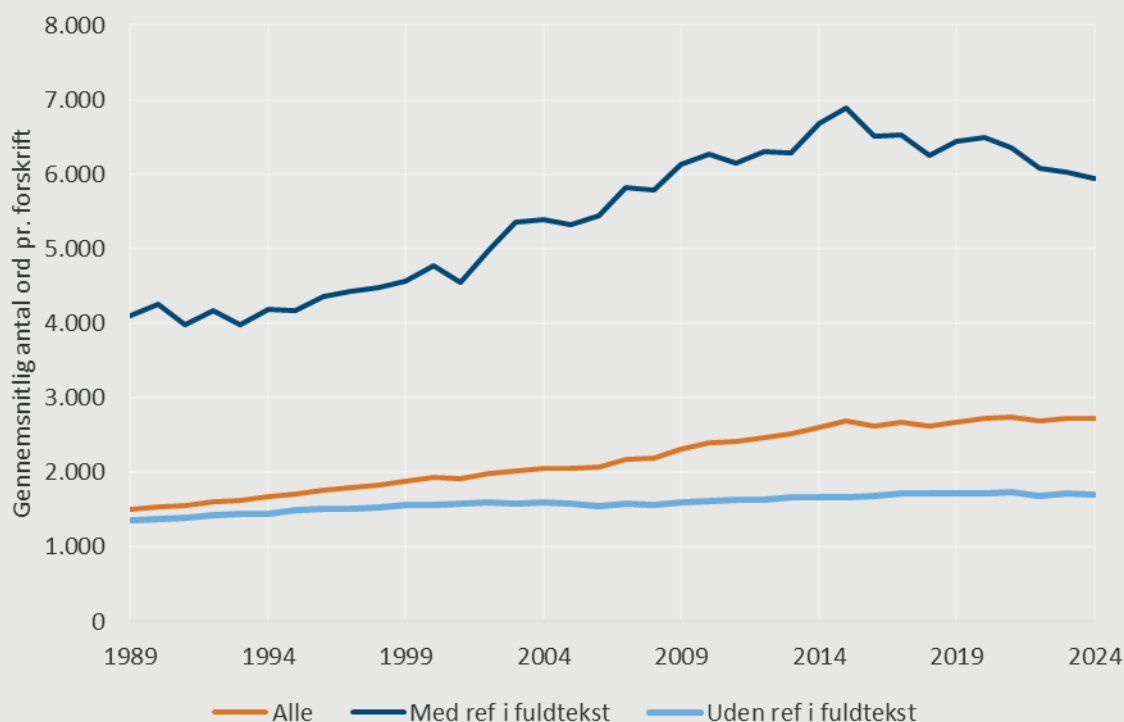


Kilde: CEPOS' reguleringsdatabase på baggrund af data fra Retsinfo.dk. En forskrift har en reference til EU-retsakter, hvis der i forskriftens fulde tekst står 'direktiv'/'forordning' og der derudover er nævnt mindst én af Rådet, Parlamentet, Kommissionen.

Når EU fylder mere i andelen af regelmængden end i andelen af forskrifter, skyldes det, at forskrifter, der henviser til EU-retsakter, generelt er længere end øvrige forskrifter, jf. figur 13.

Figur 13

Antal ord pr. forskrift afhængig af om der er referencer til EU-retsakter eller ej

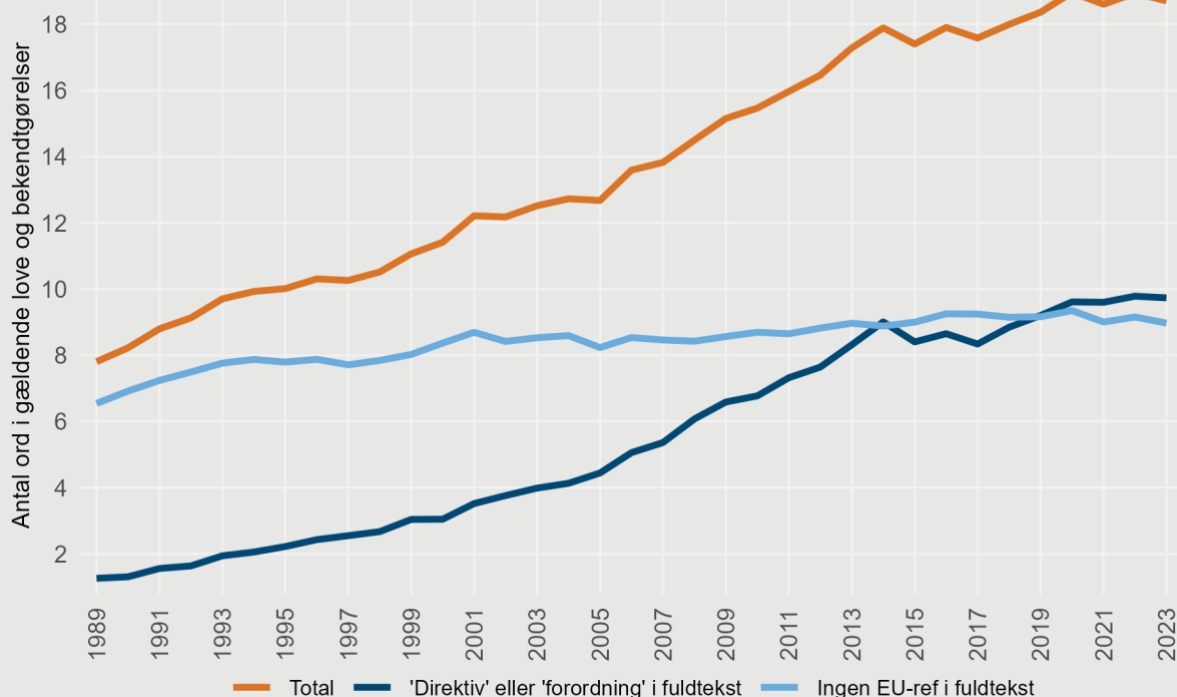


Kilde: CEPOS' reguleringsdatabase på baggrund af data fra Retsinfo.dk. En forskrift har en reference til EU-retsakter, hvis der i forskriftens fulde tekst står 'direktiv'/'forordning' og der derudover er nævnt mindst én af Rådet, Parlamentet, Kommissionen.

Figur 14 nedenfor viser udviklingen i antal ord i danske forskrifter (love og bekendtgørelser). Figuren viser den samlede udvikling (orange) samt udviklingen i forskrifter uden referencer til EU (lyseblå) og forskrifter med reference til EU (mørkeblå). Figuren indikerer, at væksten i den danske regelmængde aftog betragteligt omkring samtidig med, at EU overgik til i langt højere grad at anvende forordninger.

Når man analyserer figur 14 bør man være opmærksom på, at en eksisterende lov går fra gruppen uden referencer til EU (lyseblå) til gruppen med reference til EU (mørkeblå), når der tilføjes en reference til EU-retsakter. Det betyder, at en lov på 10.000 ord, hvor der tilføjes 150 ord med reference til fx en definition i et EU-direktiv, fra ændringstidspunktet vil optræde i hele sin længde i gruppe med referencer til EU.

Figur 14
Udviklingen i antallet af ord i gældende love og bekendtgørelser i Danmark



Kilde: CEPOS' reguleringsdatabase på baggrund af data fra Retsinfo.dk. En forskrift har en reference til EU-retsakter, hvis der i forskriftens fulde tekst står 'direktiv'/'forordning' og der derudover er nævnt mindst én af Rådet, Parlamentet, Kommissionen.

Bilag C: Forholdet mellem længden af direktiver og længden af den implementerende lov

Tabel 1
Opgørelse af antal ord i love og direktiver

	Antal ord i loven, der implementerer direktivet	Antal ord bekendtgørelser til loven, der implementerer direktivet	Antal ord i direktivet	Lov nr
Lov om en ekstraskat for visse koncernenheder (minimumsbeskatningsloven) ¹⁰	26.864	0	25.057	1535 af 12/12/2023
Lov om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser ¹¹	3.462	299	4.943	406 af 25/04/2023

¹⁰ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/1535> og <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32022L2523:DA:HTML>

¹¹ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/406> og <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32020L1828:DA:HTML>

Lov om supplerende bestemmelser til forordning om opstilling af rammer for energimærkning m.v. (produktenergimærkningsloven) ¹²	2.577	0	1.317	1521 af 18/12/2018
Lov om tilgængelighed af offentlige organers websteder og mobilapplikationer ¹³	1.225	366	3.039	692 af 08/06/2018
Lov om forretningshemmeligheder ¹⁴	2.760	0	3.945	309 af 25/04/2018
Lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger ¹⁵	7.441	8.610	12.105	410 af 27/04/2017
Lov om forvaltere af alternative investeringsfonde m.v. ¹⁶	47.355	0	34.748	598 af 12/06/2013
Lov om forbrugeraftaler om brugsret til logi på timesharebasis, længerevarende ferieprodukter m.v. ¹⁷	2.516	0	2.694	102 af 15/02/2011
Lov om arbejdstid for mobile lønmodtagere, der udfører grænseoverskridende tjenester i jernbanesektoren ¹⁸	301	107	406	459 af 17/06/2008
Lodslov 1) ¹⁹	3.263	0	232	567 af 09/06/2006
Lov om medarbejderindflydelse i SCE-selskaber 1) ²⁰	5.079	0	3.933	241 af 27/03/2006
Lov om arbejdstid for mobile lønmodtagere inden for vejtransportsektoren ²¹	938	0	2.130	395 af 01/06/2005
Lov om information og høring af lønmodtagere ²²	879	0	1.485	303 af 02/05/2005
Lov om CO2 -kvoter ²³	6.743	0	4.094	493 af 09/06/2004
Lov om visse forbrugeraftaler ²⁴	6.455	0	7.203	451 af 09/06/2004

¹² <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/1521> og <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31999L0094:DA:HTML>

¹³ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/692> og <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32016L2102:DA:HTML>

¹⁴ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/309> og <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32016L0943:DA:HTML>

¹⁵ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2017/410> og <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32016L0680:DA:HTML>

¹⁶ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2013/598> og <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32011L0061:DA:HTML>

¹⁷ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2011/102> og <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32008L0122:DA:HTML>

¹⁸ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2008/459> og <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32005L0047:DA:HTML>

¹⁹ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2006/567> og <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31979L0115:DA:HTML>

²⁰ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2006/241> og <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003L0072:DA:HTML>

²¹ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2005/395> og <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32002L0015:DA:HTML>

²² <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2005/303> og <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32002L0014:DA:HTML>

²³ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2004/493> og <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003L0087:DA:HTML>

²⁴ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2004/451> og <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32002L0065:DA:HTML> og <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31997L0007:DA:HTML> og <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31985L0577:DA:HTML>

			(Loven er en implementering af 3 forskellige direktiver)	
Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber ²⁵	4.072	0	3.355	281 af 26/04/2004
Lov om tjenester i informationssamfundet, herunder visse aspekter af elektronisk handel ²⁶	1.905	0	3.740	227 af 22/04/2002
Lov om udstedere af elektroniske penge ²⁷	2.837	0	1.830	502 af 07/06/2001
Lov om behandling af personoplysninger ²⁸	10.012	0	6.220	429 af 31/05/2000
Lov om grænseoverskridende pengeoverførsler ²⁹	2.046	0	2.079	237 af 21/04/1999
Lov om fremstilling og handel med visse varer, der benyttes ved ulovlig fremstilling og handel med narkotika og psykotrope stoffer (prækursorer)(* 1) ³⁰	1.133	664	1.538 (Gennemfører noterede direktiv, samt dele af et andet)	479 af 30/06/1993
Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge(* 1) ³¹	867	0	2.007	348 af 09/06/1993
Lov om energifgift af mineralolieprodukter m.v.(* 1) ³²	4.691	0	8.829 (Loven implementerer 3 direktiver)	1029 af 19/12/1992
Lov om tobaksafgifter (*1) ³³	3.707	0	7.915 (Loven implementerer 4 direktiver hvoraf "direktiv nr. 92/80 af 19. oktober 1992" ikke findes på HTML form, hvorfor tallet kan være upræcist)	1016 af 19/12/1992
Lov om afgift af øl, vin og frugtvin m.m.(* 1) ³⁴	3.923	0	10.088 (Loven implementerer 3 direktiver)	1015 af 19/12/1992

²⁵ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2004/281> og <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=celex%3A32001L0086>

²⁶ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2002/227> og <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=celex%3A32000L0031#>

²⁷ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2001/502> og <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000L0046&>

²⁸ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2000/429> og <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=celex%3A31995L0046>

²⁹ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/1999/237> og <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:31997L0005>

³⁰ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/1993/479> og <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0109:DA:HTML>

³¹ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/1993/348> og <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A31991L0308>

³² <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/1992/1029> og <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A31992L0012> og <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:31992L0081> og <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A31992L0082>

³³ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/1992/1016> og <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:31992L0012> og <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:31992L0078> og <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0079:DA:HTML> og <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:31992L0080>

³⁴ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/1992/1015> og <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A31992L0012> og <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A31992L0083> og <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A31992L0084>

L1029, 1016 og 1015 samlet ³⁵	12.321	0	14624	
I alt³⁴	153.051	10.046	142.724	

Note: Tabellen viser ikke en systematisk opgørelse, men et første forsøg på at estimere sammenhængen mellem antal ord i direktivet og antal ord i den implementerende lov. For lovforslag har vi opgjøret teksten fra og med paragraf 1 til (men ekskl.) den officielle note (herunder eventuelle bilag). For direktiver har vi opgjøret teksten fra og med artikel 1 til (men ekskl.) dokumentets noter.

³⁵ Lov om energiafgift af mineralolieprodukter m.v. (* 1) , Lov om tobaksafgifter (*1) og Lov om afgift af øl, vin og frugtvin m.m. (* 1) implementerer alle Rådets direktiv 92/12/EØF af 25. februar 1992. For at undgå dobbelttælling opgør vi lovforslagene samlet, og regner ikke de enkelte lovforslag med i sum og i figur 4.